

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania H. sp. z o.o. sp.k. w G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Poznaniu z udziałem T.J.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i wysokość podstawy wymiaru składek, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 stycznia 2026 r., na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 marca 2025 r., sygn. akt III AUa 849/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

H.P.

UZASADNIENIE

W wyroku z 19 marca 2025 r., sygn. akt III AUa 849/24, Sąd Apelacyjny w Poznaniu – w sprawie z odwołania H. Spółki z o.o. sp.k. w G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Poznaniu z udziałem T.J. o podleganie ubezpieczeniom społecznym i wysokość podstawy wymiaru składek – oddalił apelację odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z 7 czerwca 2024 r., sygn. akt VIII U 2148/23, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie Spółki H. sp. z o.o. sp.k. w G. od decyzji organu rentowego z 26 czerwca 2023 r., nr [...], w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Poznaniu, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 38 ust. 1, art. 6

ust. 1 pkt 4, art. 9 ust. 2c i 4a, art. 12 ust. 1, art. 18 ust. 1 i 3 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1009), art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561) stwierdził, że T.J. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek H. sp. z o.o. sp. k. oraz ustalił, że podstawy wymiaru składek w miesiącach luty - kwiecień 2021 r. i od czerwca do grudnia 2021 r. stanowią kwoty wskazane tabelarycznie w sentencji decyzji.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się Spółka zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Wskazano na oczywistą zasadność skargi oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a także wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Uzasadnienie obydwu przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca sprecyzowała we wskazaniu regulacji określonej w art. 9 ust. 4a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W ocenie skarżącej ubezpieczony, który miał ustaloną emeryturę, a ponadto był zatrudniony u innego niż odwołujący się podmiotu na podstawie umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem niższym niż minimalne, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania umowy zlecenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się Spółki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Skarżąca Spółka – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinna nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Można dodać, że reguły procedury wyznaczają kolejność stosowania dyrektyw wykładni, tj.: językowej, systemowej i funkcjonalnej oraz moment końcowy interpretacji, a takie rozwiązanie jest powszechnie akceptowane w praktyce orzecniczej (P. Jabłoński, P. Kaczmarek, Reguły egzegezy tekstów prawnych (w:) Ł. Błaszczak, J. Studzińska (red.), Instytucje postępowania cywilnego. System Postępowania Cywilnego. Tom 1, Warszawa 2025, s. 157). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez

Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 lipca 2023 r., I USK 125/22, LEX nr 3582647; 20 stycznia 2026 r., I USK 206/26, LEX nr 4014732).

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 marca 2023 r., I USK 163/22, LEX nr 3570640; 3 listopada 2025 r., III USK 151/24, LEX nr 3938651; 16 grudnia 2025 r., I USK 44/25, LEX nr 4003958; 17 grudnia 2025 r., II USK 127/25, LEX nr 3987252).

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej strona skarżąca wiąże z naruszeniem przepisu prawa art. 9 ust. 4a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na tle, którego jednocześnie pojawia się sugerowana potrzeba wykładni. Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (pkt 2) i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o

występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r. (I UK 291/13, LEX nr 1430990; też z 4 listopada 2025 r., III USK 321/24, LEX nr 3940247) Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w punkcie 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie z 26 lutego 2025 r., I PSK 126/24, LEX nr 3847012). Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Niezależnie od powyżej stwierdzonej wadliwości uzasadnienia wniosku, Skarżąca Spółka nie przedstawia – w uzasadnieniu wniosku – odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałaby, że istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Analizą interpretacyjną powołanego w uzasadnieniu wniosku przepisu zajmował się Sąd Najwyższy i tak w postanowieniu z 4 listopada 2025 r., III USK 264/25, Lex nr 3940647, stwierdził, że ocena sytuacji prawnej zleceniobiorcy uprawnionego do emerytury lub renty pozostającego w stosunku pracy dokonywana z uwzględnieniem regulacji art. 9 ust. 2c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych powinna „wyprzedzać” ocenę

dokonywaną wyłącznie na podstawie art. 9 ust. 4a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W praktyce z możliwością zastosowania zasady, w myśl której zleceniobiorca uprawniony do emerytury lub renty pozostający w stosunku pracy nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia, będziemy mieli zatem do czynienia wtedy, gdy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pozostawania w stosunku pracy osiągnie kwotę określoną w art. 18 ust. 4 pkt 5a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tzn. minimalnego wynagrodzenia za pracę), na co jednoznacznie wskazuje brzmienie zdania drugiego art. 9 ust. 2c in fine ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które nie określa przecież wymienionych tam „innych tytułów”, a zatem obejmuje także osoby pozostające w stosunku pracy. Natomiast, gdy podstawa wymiaru składek z tytułu pozostawania w stosunku pracy będzie niższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, zleceniobiorca uprawniony do emerytury lub renty pozostający w stosunku pracy będzie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym również z tytułu wykonywania umowy zlecenia (wyrok Sądu Najwyższego z 21 marca 2019 r., II UK 548/17, LEX nr 2638597; 11 czerwca 2024 r., II USKP 19/23, LEX nr 3724656; 14 stycznia 2025 r., I USKP 86/23, LEX nr 3816500; D. Dzienisiuk (w:) Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz, red. K. Antonów, Warszawa 2024, art. 9). Zaprezentowany pogląd jest jednolicie wykładany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a Skarżąca Spółka nie przedstawiła przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałaby prawidłowość przedstawionego wyżej stanowiska judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Nie występuje także w sprawie stan oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący poza prostym powołaniem się na to, że wnosi skargę „z uwagi na jej oczywistą zasadność”, twierdzenia tego nie precyzuje we wskazaniu odpowiedniego wywodu zawierającego argumentację, którą wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd drugiej instancji w przekonujący sposób wyjaśnił, jak należy interpretować sporne przepisy (art. 9 ust. 4a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) w ustalonych okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy, a skarżący poza prostym zaprzeczeniem stanowisku

zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu nie określił rzeczowych powodów, dla których skarga kasacyjna miałaby być przyjęta do rozpoznania z uwagi na jej – jak to sugeruje skarżący – oczywistą zasadność.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]